

TEST-2**प्रश्नपुस्तिका****सामान्य क्षमता चाचणी****(पेपर - I)**

Code : KICK

Sr. No. 1234

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 200

वेळ : 2 (दोन) तास

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 प्रश्न अनिवार्य आहेत. उमेदवारांनी उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परिक्षाक्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सुचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1,2,3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरपत्रिकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सुचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालवता नंतर त्या प्रश्नाकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एखादे नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परिक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मुल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांचा गुण दिले जातील तसेच उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरे उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील.

स्पर्धेच्या युगामध्ये स्पर्धकास योद्धाच व्हावे लागते. योद्धा तोच जो आहे त्या परिस्थितीमध्ये झुंज देतो केवळ

आपल्या ध्येयपुर्तीसाठी !

आपणही नक्कीच योद्धा असाल यात काही शंका नाही

मग घ्या शस्त्रे हातात ज्ञानार्जणाची, मेहनतीची, चिकाटीची, प्रामाणीकतेची आणि जिंका हे युद्ध स्पर्धेचे !

All the Best...

1. भारताचे प्रधानमंत्री यांनी 10 व्या ब्रिक्स परिषदेच्या निमित्ताने कोणत्या आफ्रीकेतील राष्ट्रांना भेटी दिल्या ?
On the side line of 10th BRICS conference, in which countries the Prime-Minister of India visited ?
- (a) दक्षिण आफ्रीका (South Africa) (b) रवांडा (Rawanda)
(c) युगांडा (Uganda) (d) बुरुंडी (Burundi)
(1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ a, b, c (4) केवळ a, b, d
-
2. सन 2018 मध्ये भारताची प्रथम आदिवासी उद्योजकता शिखर परिषद संपन्न झाली . याबाबत अचुक विधाने कोणती ?
India's first Tribal Entrepreneurship Summit was conducted in 2018. With respect to this summit, find out the correct statements ?
- (a) शिखर परिषद छत्तीसगढ मधील दंतेवाडा येथे आयोजित केली गेली (Summit was organised in Dantewada of Chattisgarh)
(b) हि 8 व्या जागतिक उद्योजकता शिखर परिषदेचा भाग म्हणून आयोजित केली गेली .
(It was organised as a part of 8th Global Entrepreneurship Summit)
(c) ही निती आयोग आणि अमेरीका सरकारच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित केली .
(It was joint venture of NITI Ayog & Government of USA.)
(1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ b व c (4) वरील सर्व
-
3. खालीलपैकी कोणते राष्ट्रीय उद्यान हे UNESCO च्या जागतिक वारसा स्थानामध्ये मोडत नाही ?
Which of the following National Park is not a part of World Heritage Site list of UNESCO?
- (1) सुंदरबन (Sundarban) (2) बांधवगड (Bandhavgarh)
(3) नंदादेवी (Nandadevi) (4) केवलादेव (Kewaladev)
-
4. 2018-19 च्या अंदाजपत्रकामध्ये कुसुम ही योजना घोषित केली . या योजनेचे उद्दिष्ट कोणते आहे ?
What is the objective of the scheme 'KUSUM' launched in the Budget of 2018-19?
- (1) ग्रामिण सुशिक्षित स्त्रियांना स्वरोजगाराच्या संध्या उपलब्ध करून देणे (To make available the self employment opportunities to the rural educated women.)
(2) गलिच्छ वस्ती सुधारणेकरीता स्वच्छता अभियान मोहीम . (Clean Mission for Slum Development)
(3) शेतकऱ्यांना सौर शेत पंप चालविण्यास आणि सौर उर्जा निर्मितीकरीता पडीत जमिन वापरास प्रोत्साहन देणे .
(To incentivize farmers to run solar farm pump & use barren land to generate solar energy)
(4) शहरांमध्ये नौकरी करणाऱ्या अविवाहित स्त्रियांकरिता सुरक्षा निवास व्यवस्था करणे . (To facilitate safety residential accomodation to the unmarried working women in cities.)
-

5. 'आयची लक्ष्ये' कोणत्या विषयाशी संबंधित आहेत ?

'Aichi Targets' are related with which subject ?

- (1) युनो मानव विकास 2025 उद्देश (Objectives of Human Development 2025 of UN.)
- (2) जैवविविधता सुरक्षा व संवर्धन (Biodiversity Protection & Conservation)
- (3) जागतिक तापमान वाढ नियंत्रण टप्पे (Stages of Control of Global Warming.)
- (4) जागतिक अनुशस्त्र बंदी करार (Global Nuclear Weapon Prohibition Treaty.)

6. घुबड पक्षाशी संबंधित समाजामधील विविध अंधश्रध्दाना नष्ट करण्याकरीता भारतातील प्रथमच घुबड मोहत्सव कोणत्या शहरात आयोजित करण्यात आला होता ?

Where the India's first Owl festival was organised to eliminate various superstitions associated with this bird in the society?

- (1) गुवाहाटी (Guwahati)
- (2) इंदोर (Indore)
- (3) पुणे (Pune)
- (4) गोरखपूर (Gorakhpur)

7. जी वन्यजीव दुर्मिळ असतात त्यांच्या गणनेकरीता कॅमेरा-ट्रॅप, रेडीओ कॉलर इत्यादी प्रणालीचा वापर केला जातो . त्यास कोणते प्रतिमान म्हणतात ?

Camera Trap, Radio Collar etc Techniques are used in census of rare wildlife animals. What is this model ?

- (1) सुचकांक माप अचुक्ता प्रतिमान (Index Calibration Model)
- (2) पकडा आणि खूण करा प्रतिमान (Catch & Tick Model)
- (3) बिगरउद्देश गणना प्रतिमान (Random Census Model)
- (4) सुदूर निरीक्षण प्रतिमान (Remote Observation Model)

8. 'समावेशक संपत्ती अहवाल' कोण जाहीर करतो ?

Who Publish the 'Inclusive Wealth Report'?

- (1) आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटन (International Labour Organisation)
- (2) युनो पर्यावरण (UN Environment)
- (3) आशिया विकास बँक (Asian Development Bank)
- (4) फॉर्ड फाऊंडेशन (Ford Foundation)

9. जागतिक हवामान धोका निर्देशांक हा प्रत्येक देशाची अत्यंत विपरित हवामान घटनांची मर्मभेदकता दर्शविते .
2018 च्या निर्देशांकानुसार भारत कितव्या क्रमांकावर आहे ?
Global climate Risk Index, 2018 shows vulnerability of each country in terms of facing extreme weather events. As per 2018 index, What is rank of India?
(1) 6 वी (6th) (2) 10 वी (10th) (3) 121 वी (121th) (4) 179 वी (179th)
-
10. डॉल्फिन माशाची कोणती प्रजाती आंधळी असते ?
Which Species of Dolphin Fish is blind ?
(1) सूसू (Susu) (2) टुकुस्की (Tucuxi)
(3) फिनलेस पॉपार्स (Finless Porpoise) (4) भूलन (Bhulan)
-
11. मनुष्य जातीने पृथ्वीवरील संसाधनांचा सातत्याने उपयोग केला आणि त्यामुळे मानवाचा दबाव त्यावर सातत्याने वाढत गेला . हा परिस्थिक्य दबाव मोजण्याकरीता दरडोई पर्यावरणीय हे परिमाण कशात मोजतात ?
Pressure of human species on earth has been increasing due to continuous exploration of resources. Per capita ecological footprint is a measure to calculate this ecological pressure. What is the unit of it ?
(1) किलोमीटर प्रती मनुष्य (Km / Person) (2) हेक्टर प्रती मनुष्य (Hectare / person)
(3) चौरस किमी प्रती मनुष्य (Square Km/Person) (4) चौ . किमी/100 मानव (sq.km/100 person)
-
12. गांडुळखत तयार करण्याकरीता खालीलपैकी कोणते घटक उपयोगात आणले जातात ?
Which components are used for vermicompost ?
(a) गाईचे शेण (Cow Dung)
(b) रॉक फास्फेट (Rock Phosphate)
(c) पोटॅशियम परमँगनेट (Potassium Permanganate)
(1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ a व c (4) वरील सर्व
-
13. रामसार करार कोणत्या बाबीशी संबंधीत आहे ? (Which issue deals by Ramsar convention ?)
(1) वातावरणातील प्रदुषण नियंत्रण (Control of Air Pollution)
(2) नदीप्रणाली शुध्दीकरण (Purification of River System)
(3) दलदलीचा प्रदेशाचे संवर्धन (Wetland Conservation)
(4) ओझोनथर संवर्धन (Conservation of ozone layer)

14. नाटो या जागतिक क्षेत्रीय गटामध्ये कोलंबिया या राष्ट्रास प्रवेश मिळाला आहे . याबाबत अचुक विधाने कोणती ?

Colombia got entry into the NATO, a global regional group. With respect to it which of the following sentences are correct ?

- (a) यास जगभरातील भागीदाराचा दर्जा मिळेल(It will be assign status of 'Partner across the globe')
(b) यास नाटोच्या सैनिकी कार्यवाहीमध्ये सहभागी होणे बंधनकारक नसणार (Not have compulsion to participate in military action of NATO.)
(c) हा एकमेव दक्षिण अमेरिका खंडातील देश आहे . (It is only country from latin America.)
(1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ a व c (4) वरील सर्व

15. खालीलपैकी कोणत्या शेती प्रक्रीया पध्दतीमध्ये मृदा संवर्धन होते परंतु किड्यांची संख्या वाढून शेतीचे नुकसान होण्याची भीती असते ?

In which of the following agriculture practice soil conservation can be possible, but may be loss of agriculture produce due to increase in the quantity of insects ?

- (1) बहुविध शेती (Polyvarietal Cultivation) (2) सेंद्रीय शेती (Organic Cultivation)
(3) अ-मशागत शेती (No till Farming) (4) पाय-यांची शेती (Tenace Farming)

16. डॉ .स्वामीनाथन यांनी गॅमा किरणांचा मारा करून उत्परिवर्तन पध्दतीने गव्हाचा कोणता वाण तयार केला ?

Which variety of wheat is created by Dr. Swaminathan through mutation by using Gamma Rays ?

- (1) शरवती सोनारा (Sharbati Sonara) (2) एम .पी .बोट (M.P. Bot)
(3) श्रीराम (Sriram) (4) कल्याण सोना (Kalyan Sona)

17. 'BIMSTEC' या बेंगाल उपसागराच्या सभोवताल असलेल्या राष्ट्रांचे क्षेत्रीय संघटनाबाबत खालील विधाने लक्षात घ्या .

Consider the following statements with regard to the BIMSTEC, a regional organisation of the countries around the Bay of Bengal.

- (a) हे एकूण सात राष्ट्रांचे संघटन आहे . (It is organisation of Seven countries)
(b) ह्यातील पाच राष्ट्रे सार्क या संघटनेचे सभासद आहेत .
(Of these countries five are members of SAARC)
(c) चौथी शिखर बैठक नेपाळ येथे संपन्न झाली . (Fourth summit was conducted in Nepal.)
(1) केवळ a व b (2) केवळ b व c (3) केवळ b (4) वरील सर्व

18. गॅलॅपॉगोस द्विपंडाबत खालीलपैकी अचूक विधाने कोणती ?

With respect to the Galapagos Islands, find out the correct statements.

(a) ही बेटे पॅसिफिक समुद्रात कर्कवृत्ताच्या दोन्ही बाजूस विखुरलेली आहेत .

(These Islands scattered on both sides of Tropic of cancer in the Pacific ocean)

(b) ही बेटे इक्वाडोर या देशाच्या सिमेअंतर्गत मोडतात

(These Islands comes under the sovereign territory of Euquador)

(c) ही बेटे ज्वालामुखी विरहित बेटे आहेत (All these Islands are non volcanic)

(1) केवळ a

(2) केवळ a व b

(3) केवळ b

(4) केवळ c

19. योग्य जोडी ओळखा (Find out Correct Pair)

दिन (Day)

दिनविशेष (Important Days)

- (1) 5 नोव्हेंबर → राष्ट्रीय कर्करोग जागरूकता दिन (National Cancer Awareness Day)
- (2) 25 डिसेंबर → राष्ट्रीय ग्राहक हक्क दिन (National Consumer Right Day)
- (3) 13 फेब्रुवारी → आंतरराष्ट्रीय मातृभाषा दिन (International Mother Tounge Day)
- (4) 21 मार्च → जागतिक कविता दिन (World Poetry Day)

20. खालीलपैकी कोणत्या विद्यापीठाचे कुलपती पद भारताचा प्रधानमंत्री भुषवितो ?

The Post of Chancellor of which University is held by the Prime Minister of India?

(1) जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठ (Jawaharlal Nehru University)

(2) दिल्ली विद्यापीठ (Delhi University)

(3) विश्व भारती विद्यापीठ (Vishwa Bharati University)

(4) इंदिरा गांधी मुक्त विद्यापीठ (Indira Gandhi Open University)

21. भारतामध्ये विशेष आर्थिक क्षेत्र योजना केव्हा अंमलात आली ?

When was the Special Economic Zone policy implemented in India ?

(1) 1 एप्रिल 2000

(2) 5 ऑगस्ट 2002

(3) 1 एप्रिल 2005

(4) 1 डिसेंबर 2006

22. डार्विनचा नैसर्गिक निवडीवर आधारित उदकांतीचा सिध्दांताचे घटक कोणते ?

What are the components of Darwin's Theory of Evolution based on principle of natural selection ?

(a) अधिक उत्पादन(Over production)

(b) जनुक गुणांचे हस्तांतरण(Transfer of genetic Features)

(c) विविधता (Variation)

(d) अस्तित्वाची लढाई (Struggle for Existence)

(1) केवळ a व b

(2) a,b,c

(3) केवळ c व d

(4) a,c,d

23. योग्य जोडया लावा . (Match the Pair)

प्रख्यात जिवशास्त्रज्ञ (Famous Lifescientist)	शोध (Discovery)	A	B	C	D
(A) अल्टमॅन (Altman)	(i) उक्कांतीच्या बदलाचा सिध्दांत (Mutation theory of evolution)	(1) iv	iii	ii	i
(B) हयुगो दी व्हिएस (Hugo the Vries)	(ii) जिवाणूंचा शोध (Discovery of Bacteria)	(2) iii	i	iv	ii
(C) ईव्यॅनोव्हॉस्की (Iwanowaski)	(iii) पेशीमधील तंतुकणिका (Mitochondria in Cell)	(3) ii	i	iv	iii
(D) लिव्हेंहॉक (Livenhock)	(iv) विषाणूचे अस्तित्व (Existence of Virus)	(4) iii	iv	ii	i

24. साखरेपासून अल्कोहोल आणि अॅसिटोन तयार करण्याकरीता कोणता जिवाणू वापरला जातो?

Which bacteria is used in the formation of alcohol & Acetone from Sugar?

- (1) लॅक्टिक अॅसिड बॅक्टेरिया (Lactic Acid Bacteria)
- (2) मायकोडर्मा अॅसेटीक जिवाणू (Mycoderma Acetic Bacteria)
- (3) क्लॉस्ट्रिडियम जिवाणू (Clostridium Bacteria)
- (4) मायक्रोकॉकस कॅन्डीसेन्स (Microcaucus Candisons)

25. खालीलपैकी कोणत्या जीवनसत्वाच्या कमतरतेमुळे नपुसंक्तेचे चिन्हे दिसू शकतात ?

Deficiency of which vitamins can build sign of sterility ?

- (1) कॅल्सिटेरोल (Calciterol)
- (2) टोकोफेरॉल (Tocopherol)
- (3) रेनिटॉल (Renitol)
- (4) सायनॅकोबॅलामाईन (Cynacobalamine)

26. जेव्हा एक जणूक दुस-या जणूकास प्रदर्शित होऊ देत नाही, त्यास काय संबोधले जाते?

What connotes the position when one gene is not allowed to express other gene ?

- (1) प्राणनाशकता (Lethality)
- (2) महाआपत्ती (Epitasis)
- (3) स्वप्रतिमानिर्मिती (Photocopies)
- (4) दडपलेला जनुक (Suppressor gene)

27. मानवमेंदुच्या अग्र-मस्तिष्कातील कोणत्या प्रक्रीया नियंत्रित केल्या जातात ?

Which process are controlled by the fore brain of humanbeing ?

- (a) विचारप्रक्रीया (Thinking)
 - (b) संवेदना (Sensation)
 - (c) अनैच्छिक क्रिया (Automated Act)
- (1) केवळ a व b
 - (2) केवळ a
 - (3) केवळ c
 - (4) केवळ b व c

28. अतिसारामुळे भारतात दरवर्षी 10 लाखापर्यंत लोक आजारी पडतात आणि पाच वर्षांखालील जवळपास 83,000 मुले दगावतात . हा रोग कोणत्या विषाणु मुळे होतो ?

Around 10 lakh people sick & about 83,000 children below five years died every year due to Diarrhea. Which virus is responsible for this disease ?

- (1) व्हॅरिसेला (Varicella Virus)
- (2) टि- सेल ल्युकोमिआ (T-cell Leukemia Virus)
- (3) ऑर्थोमिक्सो (Orthomixio Virus)
- (4) रोट्टा (Rota Virus)

29. द्विकिंमतवाढीमध्ये खालीलपैकी कोणती प्रक्रीया घडतांना दिसून येते ?

Which process is visible in the case of Biflation ?

- (a) वस्तु आधारित किंमती वाढतात (Price rise in Commodity based assets)
 - (b) वस्तु आधारित मालमत्तेच्या किंमती कमी होतांना दिसतात (Decrease in prices of commodity based assets)
 - (c) कर्जावर आधारित मालमत्तेच्या किंमती वाढतांना दिसतात (Increase in prices of Debt based assets)
 - (d) कर्जावर आधारित मालमत्तेच्या किंमती घटतांना दिसतात . (Decrease in prices of Debt based assets)
- (1) केवळ a व c (2) केवळ a व d (3) केवळ b व c (4) केवळ b व d

30. फिलिप्स वक्र काय सुचविते ? (What connotes Phillips Curve ?)

- (1) बेरोजगारी कमी करण्याकरीता काही प्रमाणात किंमतवाढ आवश्यक आहे .
(Inflation at certain level is essential to decrease unemployment.)
- (2) सरकारी उत्पन्नात वृद्धी समांतर कर लादल्याने शक्य आहे .
(Growth in government revenue can be possible by imposing parallel tax)
- (3) व्यक्तीचे उत्पन्न आणि खर्च समानुपाती असते .
(Income & expenditure of a person is in proportionate.)
- (4) गरीबीची तिब्रता आणि पैशाचे केंद्रीकरण परस्पर विरुद्ध असते .
(Intensity of poverty & concentration of money are inversely proportionate)

31. 2011 मधील जनगणना बाबत अचूक विधाने कोणती ?

(Find out correct statements with respect to the 2011 census ?)

- (a) ह्या जनगणना मध्ये व्यक्ती सोबतच घरांचीही गणना करण्यात आली
(Both head counting & house counting done simultaneously)
- (b) ही भारतातील पंधरावी जनगणना होय (It was Fifteenth Census)
- (c) राष्ट्रीय जनगणना रजिस्टर सुध्दा पहिल्या टप्प्यात तयार करण्यात आले .
(In the first phase National Population Register was also generated.)
- (1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ c (4) वरील सर्व

32. क्षेत्रीय ग्रामीण बँकाच्या निर्मितीचे मुळ कशात दिसून येते ?

Origin of Regional Rural Bank can be seen in _____

- (1) तीसरी पंचवार्षिक योजना (3rd Five year plan)
- (2) 20 कलमी कार्यक्रम (20 Point Programme)
- (3) सामुदायिक विकास कार्यक्रम (Community Development Programme)
- (4) अशोक मेहता समितीचा सल्ला (Recommendation of Ashok Mehta Committee)

33. खालीलपैकी कोणत्या औषधीस चमत्कारीक औषधी म्हणून ओळखल्या जाते ?

(Which of the following medicine is known as Miracle Medicine ?)

- (1) स्ट्रेप्टोमायसिन (Streptomycin) (2) इरिथ्रोमायसिन (Erythromycin)
- (3) पेनिसिलिन (Penicillin) (4) टेट्रासायक्लिन (Tetracycline)

34. खालीलपैकी कोणत्या रंगाच्या संयोजांतून पांढरा रंग तयार होईल ?

White Colour can be created by mixing of which colours ?

- (1) हिरवा (Green) (b) किरमिजी (Magenta) (c) निरळसर (Cyan) (d) पिवळा (Yellow)
- (1) केवळ a व b (2) केवळ b व c (3) केवळ c व d (4) केवळ b व d

35. योग्य जोड्या लावा (Match the Pairs)

तंत्रज्ञान (Technology)	वैज्ञानिक तत्व (Scientific Principle)	A	B	C	D
(A) विमान (Aeroplane)	(i) उष्मागतिकचे नियम (Law of thermodynamics)	(1)	ii	iii	iv i
(B) उदवाहन (Lift)	(ii) बर्नोवलीचे तत्व (Bernoulli's Principle)	(2)	ii	i	iv iii
(C) शितकपाट (Refrigerator)	(iii) विद्युत चुंबकीय तरंग प्रसारण (Electromagnetic Wave Propagation)	(3)	iii	i	iv ii
(D) दूरचित्रवाणी (Television)	(iv) पास्कलचे तत्वे (Pascal Laws)	(4)	ii	iv	i iii

36. अयोग्य जोडी ओळखा (Find out incorrect Pair)

<u>धातू (Metal)</u>		<u>खनिज (Mineral)</u>
(1) लोखंड (Iron)	—————→	कॅमलाइट (Camalite)
(2) शिसे (Lead)	—————→	लिथार्जे (Litharge)
(3) अॅल्युमिनिअम(Aluminium)	—————→	क्रायोलाइट (Cryolite)
(4) पारा (Mercury)	—————→	कोलोमेल (Colomel)

37. किरणोत्सारीता ही एक स्वयंस्फूर्त प्रक्रिया आहे . यातून विविध किरणे सातत्याने उत्सर्जित होत असतात . याबाबत खालीलपैकी अचूक विधाने कोणती ?

Radioactive emission is the self propelling process, out of which various rays continuously emitted. With respect to this fact, which statements are correct ?

- (a) अल्फा कणांमध्ये फोटॉन असल्यामुळे त्यात धन प्रभार असतो आणि हा कण प्रकाशाच्या गतीने मार्गस्त होतो .
(Alpha particles have positive charge due to photon & have speed equal to light speed.)
- (b) बिटा कणांची गती प्रकाशाच्या गतिपेक्षा कमी असते परंतु त्यांची भेदशक्ती ही अल्फा कणांपेक्षा अधिक असते . (Speed of Beta particles is less than light speed but have higher penetrating power than alpha particles)
- (c) गॅमा किरणांमध्ये हेलियम हे केंद्रक असल्यामुळे त्यावर चुंबकीय किंवा विद्युत धारेचा कोणताही परिणाम होत नाही . (Magnetic or electric current have not influence Gamma rays due to presence of Helium in its nucleus)
- (1) केवळ a व b (2) केवळ b (3) केवळ b व c (4) केवळ c

38. लिनियन मेडल हा पुरस्कार लिनियन सोसायटी, लंडन यांनी 1888 मध्ये सुरू केला . कमलजीत एस .बावा हे 2018 चा पुरस्कार प्राप्त करणारे प्रथम भारतीय आहेत . ते कोण आहेत ?

Linnean Medal was constituted by the Linnean Society of London in 1888. Kamaljit s. Bawa is the first Indian to receive this award in 2018. Who he is ?

- (1) वस्त्र अभियंता (Textile Engineer) (2) वनस्पतीशास्त्रज्ञ (Botanist)
- (3) उद्योजक (Business Man) (4) समाज कार्यकर्ता (Social Worker)

39. 2018 च्या विंबल्डन चषक चा विजेता नोव्हॉक जोकोविक कोणत्या देशाचा नागरिक आहे?

Novak Djokovic, winner of 2018 Wimbledon Championship is a citizen of ____

- (1) दक्षिण आफ्रीका (South Africa) (2) जर्मनी (Germany)
(3) अमेरिका (USA) (4) सर्बिया (Serbia)

40. महाराष्ट्राचा राज्यपक्षी कोणता ? (Which is the state Bird of Maharashtra ?)

- (1) कबूतर (Dove) (2) हरिपाल (Green Pigeon)
(3) शेकरू (Indian Giant squirrel) (4) चिमणी (Sparrow)

41. अमेरिकेच्या कोषगार विभागाने भारतास 'चलन पध्दती आणि समष्टिआर्थिक योजना देखरेख यादी' मध्ये समाविष्ट केले आहे . त्यामुळे कोणता परिणाम पडू शकतो ?

The American Treasury Department has added India to the list of currency practices & macroeconomic policies monitoring list. What would be probable impact of it ?

- (1) भारताच्या निर्यातीमध्ये वृद्धी (Growth in export of India)
(2) भारताच्या आयातीमध्ये वृद्धी (Growth in import of India)
(3) अमेरिकन वस्तुच्या आयातीवर भारत अधिकचा कर लादू शकतो (Imports of USA goods in India can be imposed higher tarriff.)
(4) भारतीय वस्तुंच्या आयातीवर अमेरिका अधिकच्या कर लादु शकतो . (Import of Indian goods in USA can be imposed higher tarriff)

42. आंतरराष्ट्रीय नाणे निधीच्या 'जागतिक आर्थिक दृष्टीकोन' 2018 च्या अहवालानुसार भारताचा आर्थिक वृद्धी दर 2018 आणि 2019 मध्ये चीन पेक्षा अधिक गतीमान रहाणार असा अंदाज दर्शविला आहे . ह्याचे कारण कोणते सांगितले आहे ?

The world Economic outlook-2018 report of the IMF has projected Indian growth in 2018 & 2019 will be faster than China. What would be the reason stated ?

- (1) मजबूत खाजगी उपभोग खर्च (Strong Private Consumption)
(2) शासकीय नवीन योजना (New Government Schemes)
(3) चीनची मंदावलेली अर्थव्यवस्था (Slowdown of Chinese Economy)
(4) भारतामध्ये परकीय गुंतवणुकीमध्ये वृद्धी (Growth in foreign Investment in India)

43. व्यवहारतोलातील तुट खालीलपैकी कोणत्या पध्दतीने भरून काढता येईल ?

Through which process deficit in balance of payment can make up ?

(a) चलनाचे अवमुल्यन (Devaluation)

(b) किंमतवाढ घट (Deflation)

(c) विनिमय दरावर नियंत्रण (Control on Exchange Rate)

(1) केवळ a

(2) केवळ a व b

(3) केवळ a व c

(4) वरील सर्व

44. मानव विकास निर्देशांका मधील मुलभूत तत्वे कोणती ?

What are the fundamental principles of human development index ?

(a) लोकांच्या निवडींना वृद्धीगत करणे (Enhance Peoples Choices)

(b) अधिक प्रमाणात निर्देशांके तयार करणे (Create more number of Indexes)

(c) आर्थिक आणि सामाजिक दोन्ही निवडी अंतर्भूत करणे .

(Inclusion of both social & economic choices)

(1) केवळ a

(2) केवळ a व b

(3) केवळ a व c

(4) वरील सर्व

45. 2016 मध्ये युनो सर्वसाधारण सभेने अंगीकृत केलेला न्युयॉर्क जाहिरनामा कोणत्या बाबीशी संबंधित आहे?

In 2016, the New York Declaration was adopted by the UN General Assembly. It deals with which subject matter ?

(1) आंतरराष्ट्रीय स्थलांतर (International Migration)

(2) आण्विक उर्जा व्यापार (Nuclear Energy Trade)

(3) आंतकवाद विरुद्धात मोहिम (Mission against Terrorism)

(4) किमान विकसित राष्ट्रांचा विकास (Development of least Developed Countries)

46. जागतिक पर्यावरण सुविधा बाबत अचूक विधाने कोणती ? (Which of the following are correct statements about Global Environment Facility - GEF)

statements about Global Environment Facility - GEF)

(a) हि सुविधा जागतिक बँक सांभाळते (This facility manage by World Bank)

(b) हीची स्थापना 1992 मध्ये झाली . (Established in 1992)

(c) हीची सहावी बैठक मास्कोमध्ये पार पडली (Sixth Summit concluded in Moscow)

(1) केवळ a व b

(2) केवळ b व c

(3) केवळ b

(4) वरील सर्व

47. योग्य जोडया लावा (Match the Pairs)

देश (Country)	राजधानी (Capital)	A	B	C	D
(A) बोत्सवाना (Botswana)	(i) अंतान्नारिव्हो (Antannarivo)	(1) ii	i	iv	iii
(B) लेसोथो (Lesotho)	(ii) मापूतो (Maputo)	(2) ii	iv	i	iii
(C) मादागास्कार (Madagascar)	(iii) गाबारोने (Gabarone)	(3) ii	iii	iv	i
(D) मोझांबिक्यू (Mozambique)	(iv) मासेरू (Maseru)	(4) iii	iv	i	ii

48. अयोग्य जोडी ओळखा . (Find out Incorrect Pair)

नदी (River)	उपनदी (Tributary)		
(a) सिंधू (Sindhu)	हंजा (Hunja)		
(b) ब्रम्हपुत्रा (Brahmaputra)	संकोश (Sankosh)		
(c) कृष्णा (Krishna)	भवरी (Bhawari)		
(1) केवळ a	(2) केवळ a व b	(3) केवळ b व c	(4) केवळ c

49. कोणत्या प्रकारची वस्ती पर्वत, मैदानी प्रदेश आणि समुद्रकिनार्यालागत, रस्ते, रेल्वे तसेच नहरांच्या दोन्ही बाजूस, नदीच्या पुरपात्राच्यावर सुद्धा आढळते ?

Which type of settlement can be found in mountain, plain areas, near seashore, roads, railway lines, also both sides of canals & even above the floodplain of river?

- (1) रेखाकृती (Linear)
- (2) ताराकृती (Star)
- (3) गोलाकार (Circular)
- (4) त्रिकोणी (Triangular)

50. भारतामध्ये उष्ण कटिबंधीय आर्द्र पानझडी वने एकूण वनक्षेत्राच्या कीती टक्के आहेत ?

(What is the percentage of tropical moist deciduous forest in India ?)

- (1) 20%
- (2) 29%
- (3) 37%
- (4) 49%

खालील संकेतांचा वापर करून प्रश्न क्र . 51 ते 52 ची उत्तरे द्या .

- (1) केवळ विधान a अचूक आहे
- (2) केवळ विधान b अचूक आहे
- (3) दोन्ही विधाने अचूक आहेत परंतु विधान b हे a चे कारण नाही .
- (4) दोन्ही विधाने अचूक आहेत आणि विधान b हे विधान a चे कारण आहे .

Use following codes for the questions number 51 to 52

- (1) Only statement 'a' is correct
- (2) Only statement 'b' is correct
- (3) Both statements are correct, but 'b' is not reason of 'a'
- (4) Both statements are correct & 'b' is the reason of 'a'

51. सखोल शेती बाबत खालीलपैकी विधाने लक्षात घ्या .

With respect to the Intensive Agriculture, consider the following statements.

विधान (a) : अशा प्रकारच्या शेतीमध्ये आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणे शक्य असते .

(In such farming modern technology can be used)

विधान (b) : अशा प्रकारच्या शेतीमध्ये पशूपालन कमी विकसित झालेली असते .

(In such farming animal husbandary underdeveloped)

52. विधान (a) : जगामध्ये बहुतांशी तेल शुद्धीकरण कारखाने समुद्रकिनारे-यालगत आहेत .

(Majority of the oil refineries of the world located near the seashore)

विधान (b) : खनिज तेल हे जागतिक व्यापारामध्ये सर्वात अधिक प्रमाणात व्यापार होणारे उत्पादन आहे .

(Mineral oil is most traded commodity at the world level.)

53. चीन बाबत खालीलपैकी अचूक विधाने कोणती ?

Which of the following are correct statements with respect to China ?

(a) चीनमध्ये उर्जेचा मुख्य स्रोत कोळसा आहे . (Coal is major source of energy in China)

(b) कोळशाच्या साठ्यामध्ये चीनचा जगात तिसरा क्रमांक लागतो .

(China is on third number with respect to the coal reserves)

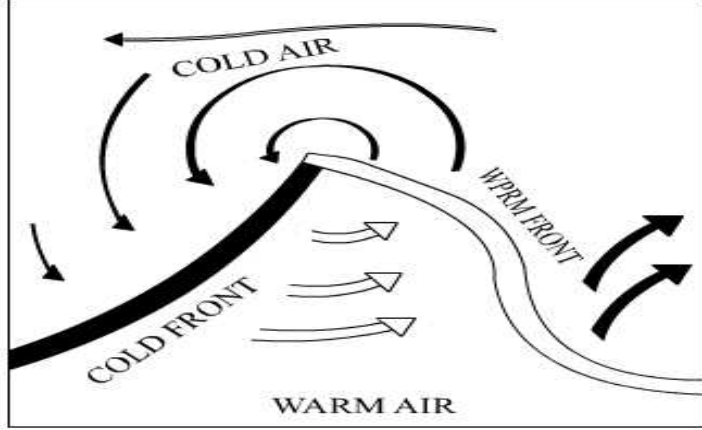
(c) चीनची बहुतांशी जनता कृषी क्षेत्रावर निर्भर आहे .

(Majority of Chinese population depends on agriculture)

- (1) केवळ a (2) केवळ b (3) केवळ a व c (4) वरील सर्व

54. खालील दर्शविलेली शितोष्ण चक्रीवादळाची आकृती कोणती स्थिती दर्शविते ?

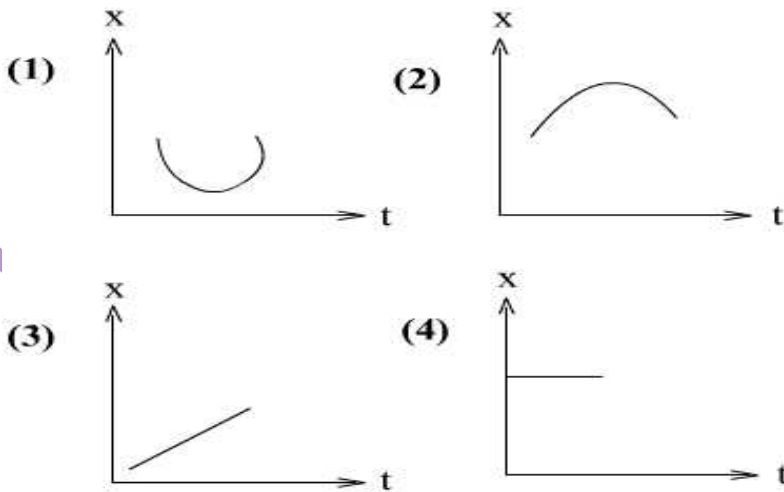
Which condition connotes by the following diagram of Temperate cyclone ?

- (1) उष्ण आणि शित हवेश विलग करणारे अर्ध-स्थिर कडा
(Warm & Cold air Separated by Quasi-Stationery Front)
- (2) तरंगाचा टोकावर कमी दाबाच्या पट्टाचे केंद्र तयार होणे .
(A centre of low pressure is developing at apex of wave)
- (3) निर्माण होणारे तरुण चक्रीवादळ (Young Developing Cyclone)
- (4) उष्ण कडेस-शित कडेची मात देवून प्रणाली कमजोर होत आहे
(Cold front overtakes warm front & System is set to occlude)

55. ऋणात्मक प्रवेगासोबत गतीचा स्थल-काल आलेख कोणता ?

(Which is a spatio temporal graph of negative acceleration ?)

56. अस्थमाच्या रूग्णांना खालीलपैकी कोणते मिश्रण श्वासोच्छ्वासाकरीता दिले जाते .

Which of the following mixture is given to the patients of Asthma for respiration?

- (1) ऑक्सीजन + हायड्रोजन (Oxygen + Hydrogen)
- (2) ऑक्सीजन + अॅरगॉन (Oxygen + Argon)
- (3) ऑक्सीजन + नायट्रोजन (Oxygen + Nitrogen)
- (4) ऑक्सीजन + हेलियम (Oxygen + Helium)

57. गादीकरीता वापरात लवचीक फोम कशापासून तयार करण्यात येतो ?

(Which matter is used to create flexible foam of Mattresses ?

- (1) पॉली व्हिनील क्लोराइड (Poly Vinyl Chloride)
- (2) सिलिकोन रबर (Silicon Rebber)
- (3) पॉलीयुरथेनेस (Polyurthanes)
- (4) पॉलीअमाइड (Polyamide)

58. नुकताच केंद्रीय गृहनिर्माण आणि शहरी मंत्रालयाने 'जीवन सुख निर्देशांक' जाहीर केला आहे . निर्देशांकाने कोणते तथ्य मांडले आहेत ?

Recently Union Ministry of Housing & Urban Affairs Published 'Ease of Living Index.' Which facts are presented by the index ?

- (a) पुणे हे सर्वोत्तम शहर आहे (Pune is best city for living)
 - (b) दिल्ली हे शहर आर्थिक उपनिर्देशांकामध्ये सर्वोत्तम गणले जाते .
(Delhi ranked best in economic Sub-index)
 - (c) नवी मुंबई संस्थात्मक या उपनिर्देशांकामध्ये सर्वोत्तम गणली जाते .
(Navi Mumbai is best in Institutional sub-index)
- (1) केवळ a (2) केवळ b व c (3) केवळ a व c (4) वरील सर्व

59. खालील विधाने लक्षात घ्या- (Consider the following Statements)

- (a) सेबी ने पत मापन संस्थांच्या प्रगटीकरण नियमांमध्ये अधिक शिस्त लावली आहे .
(SEBI has tightened disclosure norms for credit rating agencies.)
- (b) पत मापन संस्थांनी गुंतवणुकधारकांस अचुक सल्ला न दिल्याने 2018 मध्ये आर्थिक संकट ओढवले होते
(Economic crisis build in 2018 due to failure of credit rating agencies to give accurate suggestions to the investors)

पर्यायी उत्तरे (Alternative Answers -)

- (1) दोन्ही विधाने अचुक असून, विधान 'b' हे 'a' चे कारण आहे .
(Both statements are correct & 'b' is the reason of 'a')
- (2) दोन्ही विधाने अचुक आहेत, परंतु विधान 'b' हे 'a' चे कारण नाही .
(Both statements are correct, but 'b' is not reason of 'a')
- (3) केवळ विधान 'a' अचुक आहे . (Only statement 'a' is correct)
- (4) केवळ विधान 'b' अचुक आहे . (Only statement 'b' is correct)

60. जागतिक व्यापार संघटनामधील कृषी करारानुसार विकसनशील राष्ट्रांना अधिकतम एकूण कृषी उत्पन्नाच्या किती टक्के सबसिडी देण्याची परवानगी आहे ?

What is the maximum limit of agriculture produce subsidy allowed to the developing countries as per agreement agriculture pact of World Trade Organisation ?

- (1) 7% (2) 10% (3) 15% (4) 20%

61. भारतामध्ये स्थूल आंतर्देशीय उत्पादन घरेलु उत्पादन मोजतांना काय गृहीत धरल्या जाते ?

Which factor is considered in the measurement of Gross Domestic Product ?

- (a) बाजारकीमतीची सखल मुल्य वृद्धी (Gross Value added at market price)
(b) स्थिर मुल्यामध्ये मुल्य वृद्धी (Growth in Value of fixed value)
(c) पायाभूत वर्षाच्या मुल्य आधार (Value base of Base year)

- (1) केवळ a व b (2) केवळ a व c (3) केवळ b व c (4) केवळ a

62. जागतिक बँकेने नुकत्याच जाहीर केलेल्या जागतिक विकास अहवालाचा विषय कोणता होता ?

What was the theme of world Development Report Published by the World Bank ?

- (1) विकासामध्येच भविष्य (Future only in Development)
(2) कामाचे बदलते गुणधर्म (The Changing Nature of Work)
(3) स्त्री सबळीकरण (Women Empowerment)
(4) गरिबी आणि विकास (Poverty & Development)

63. काही कंपन्या कवच कंपनी तयार करून कर बुडवितात. त्यांना कर जाळयामध्ये आणण्याकरीता कोणती संकल्पना अमलात आणली ?

Some companies evaded tax by making shell company. Through which concept these covered under tax net ?

- (1) महत्वपूर्ण करप्रणाली मार्ग (Key tax Process Way)
(2) उत्पादनापूर्वी कर (Tax before production)
(3) अंतर्गत कर – बाह्यांगत माफी (Internal Tax-External Exemption)
(4) परिणामकारक व्यवस्थापनाची जागा (Place of Effective Management)

64. महाराष्ट्र राज्याबाबत खालीलपैकी अचुक विधाने कोणती ?

Which of the following are correct statements with respect to the state of Maharashtra ?

(a) महाराष्ट्र राज्यामध्ये स्थापनेच्या वेळी एकूण 25 जिल्हे होते .

(Total 25 districts were existed on the day of formation of state)

(b) महाराष्ट्राचा भौगोलिक आकार दक्षिणेकडे चिंचोळा तर उत्तरेकडे रुंद होत गेला आहे .

(Geographical shape is narrower towards south & broader towards north)

(c) राज्याची दक्षिण नैसर्गिक सिमा चिरोली टेकड्यांनी तयार केली आहे .

(Southern natural boundary created by Chirol hills)

(1) केवळ a व b

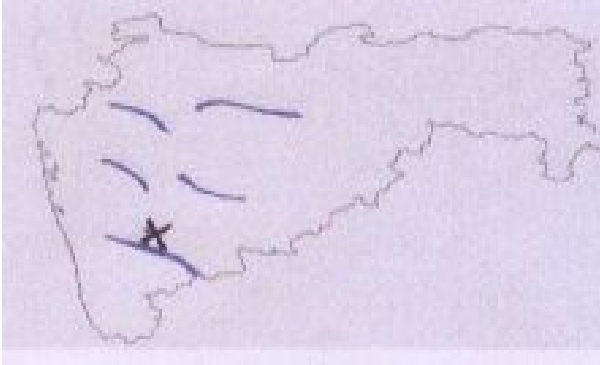
(2) केवळ a

(3) केवळ b व c

(4) केवळ a

65. खालील नमूद महाराष्ट्राच्या नकाशात 'X' अशी खूण केलेली कोणती डोंगररांग आहे ?

Identify the 'X' mark hill range in the map of Maharashtra.

(1) सातमाळा (Satmala)

(2) बालाघाट (Balaghat)

(3) हरिश्चंद्र (Harish Chandra)

(4) शंभूमहादेव (Shambhumahadeo)

66. पंचगंगा या कृष्णेच्या उपनदीस कोल्हापूर जिल्हयाची जीवनवाहीनी म्हटले जाते . ती पाच नदी प्रवाहापासून तयार झालेली आहे . खालीलपैकी कोणती नदी या पंचगंगेत मोडत नाही ?

Panchganga, a tributary of Krishna is known as lifeline of Kolhapur District. It created by five river streams. Which of the following is not the part of these streams?

(a) भोगावती (Bhogawati)

(b) कुंभी (Kumbhi)

(c) कासारी (Kasari)

(d) वेदगंगा (Vedganga)

(1) केवळ a व c

(2) केवळ c

(3) केवळ b,c,d

(4) केवळ d

67. महाराष्ट्रामध्ये विपूलप्रमाणात विविध खनिजसंपत्ती आढळते . याबाबत खालीलपैकी अचूक विधाने कोणती?

The Maharashtra State is enriched with various mineral resources. With respect to this which of the following are correct statements ?

(a) महाराष्ट्रात भारतातील मॅंगनिजच्या एकूण साठ्यापैकी 40% साठा आढळतो आणि त्यातील अधिकाधिक साठा पूर्व विदर्भात केंद्रीत झाला आहे .

(40% of total manganese reserve of India covered by the Maharashtra & maximum reserve concentrated in the East Vidharbha.)

(b) राज्यात लोह खनिजाचा साठा मॅंगनिजच्या साठ्यापेक्षा अधिक आहेत .

(Quantity of Iron mineral reserve in the state is higher than of manganese reserve)

(c) राज्यातील बॉक्साइटचे साठे कमी प्रतीचे आहेत, आणि यातील बहुतांशी साठे कोकण पट्ट्यात आढळतात .

(Oxide reserves in the state are of low grade & maximum concentration in the Kokan belt.)

(1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ c (4) केवळ b व c

68. 2011 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या वाढीमध्ये खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्यात सर्वात अधिक वाढीचा दर होता?

According to the 2011 census, which of the district of Maharashtra have highest population growth rate ?

(1) ठाणे (Thane) (2) पुणे (Pune) (3) औरंगाबाद (Aurangabad) (4) नांदुरबार (Nandurbar)

69. प्रवाही पाणी झीजीमुळे भूपृष्ठाची टप्प्याटप्प्याने झीज होते . त्यापैकी शेवटचा टप्प्या मध्ये खालीलपैकी कोणती बाब / प्रक्रीया दिसून येत नाही ?

Fluvial erosion occurred in stages. Which of the following process is not visible in the senile stage ?

(a) उपनद्यांची संख्या कमी होते (Decrease number of tributaries)

(b) उपनद्या सुध्दा झीजीची आधार पातळी प्राप्त करतात . (Tributaries also attain the base level of erosion)

(c) दरी खननाचे कार्य मंदावते (Decrease valley Deeping work)

(1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ b व c (4) केवळ c

70. भारताच्या राष्ट्रपतीस पदच्युत करण्याच्या प्रक्रीयेचे स्वरूप काय ?

What is the nature of Impeachment process of the President of India ?

- (1) प्रशासकीय (Administrative)
- (2) संसदीय (Parliamentary)
- (3) अर्ध-न्यायिक (Quasi-Judicial)
- (4) अर्ध-प्रशासकीय (Quasi-Administrative)

71. खालीलपैकी कोणती बाब भारतीय नागरिकत्व आणि परकीय यांमधील फरक स्पष्ट करते ?

Which of the following factor clarify the difference between Indian citizen & alien?

- (a) जगण्याचा अधिकार (Right to live)
 - (b) भेदाभेद न करण्याचा अधिकार (Non Discrimination Right)
 - (c) भारतीय नागरिकत्व सोडण्याचा अधिकार (Right to give up Indian Citizenship)
- (1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ b व c (4) वरील सर्व

72. भारतीय संविधानाच्या उद्देशिकेने नागरिकांना कोणत्या बाबींनी आश्वस्त केले आहे ?

Which factors are assured to the citizens by the Preamble of the Constitution of India?

- (a) सांस्कृतिक न्याय (Cultural Justice)
 - (b) कामाचे स्वातंत्र्य (Liberty of work)
 - (c) संध्यामध्ये समानता (Equality of opportunity)
- (1) केवळ a व b (2) केवळ b (3) केवळ b व c (4) केवळ c

73. 'भारतीय संसदीय प्रणालीचे कामकाज सत्रांच्या माध्यमातून पार पडल्या जाते'. सदर विधानाच्या अनुषंगाने खालीलपैकी अचूक विधाने कोणती ?

The session process is used in the Indian Parliamentary System. With respect to this fact, which of the following statements are correct ?

- (a) अंदाजपत्रकीय सत्र हे सर्वात दिर्घकाळ चालणारे सत्र होय (The Budget session is longest session)
 - (b) एका वर्षात कीती सत्र घ्यावे याकरीता संसदेस बंधन नाही . (The Parliament is not bounded about number of sessions in a year.)
 - (c) विशेष सत्राची तरतुद संसदीय कार्यप्रणाली नियमावली मध्ये करण्यात आली होती . (The Parliamentary Rules have a provision of the special session.)
- (1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ a व c (4) वरील सर्व

74. राज्यपालास संविधानाने कोणत्या सुरक्षा प्रदान केल्या आहेत ?

Which protections avail to the Governor by the Constitution ?

- (a) त्याच्या कार्यभारातील अधिकार आणि जबाबदा-या करीता त्यास कोणत्याही न्यायालयात उत्तर द्यावे लागत नाही . (He is not responsible to give answer in any court of law for his authorities & responsibilities)
- (b) त्याच्या पदभाराच्या कार्यकाळात त्याचेवर कोणत्याही प्रकारची फौजदारी कार्यवाही लादता येत नाही . (During his tenure criminal proceeding not allowed.)
- (c) त्याच्या पदभाराच्या कार्यकाळात न्यायालय त्याचा विरुद्ध अटक किंवा कारावास आदेश काढू शकत नाही (The court prohibited to issue any order against him for arrest or imprisonment)
- (1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ c (4) वरील सर्व

75. (a) भारतीय संविधान कर्त्यांनी केंद्र-राज्य अधिकार वाटपपध्दती करीता कॅनडाची पध्दत अवलंबिली .

(Indian Constitutional makers borrowed canadian system for division of powers between centre & states)

- (b) कॅनडाच्या संविधानात अधिकार वाटप पध्दतीमध्ये केंद्र, राज्य आणि समवर्ती सुची (Centre, State & Concurrent list) अश्या तीन यादया दिलेल्या आहेत . (In the case of power distribution the Canadian Constitution have centre, state & concurrent lists.)

पर्यायी उत्तरे (Alternative Answers)

- (1) विधान a अचुक आहे, विधान b चुक आहे .
- (2) विधान a चुक आहे, विधान b अचुक आहे .
- (3) दोन्ही विधाने अचुक आहेत, परंतु विधान b हे विधान a चे कारण नाही
- (4) दोन्ही विधाने अचुक आहेत आणि विधान b हे विधान a चे कारण आहे .

76. वित्त आयोगाच्या संरचनेबाबत अचुक विधाने कोणती ? (Which are the correct statements about the structure of finance commission ?)

- (a) अध्यक्ष हा उच्च न्यायालयाचा न्यायाधिश किंवा तत्सम दर्जाचा असतो . (Chairman is either High Court judge or of equivalent rank.)
- (b) शासकीय वित्त आणि लेखे यांचे विशेषज्ञान असलेला एक सभासद (One member must have Special Knowledge in Finance & Accounts)
- (c) वित्तीय बाबी आणि प्रशासनाचा व्यापक अनुभव असलेला एक सभासद (One member having wider experience in Financial Matter & Administration)
- (1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ b व c (4) वरील सर्व

77. सर्वोच्च न्यायालयाचे खालीलपैकी कोणते कार्यक्षेत्र हे ख-या अर्थाने संघराज्यीय वैशिष्ट्य सुचविते ?

Which jurisdiction of the Supreme Court of India suggest its true federal character ?

- (1) मुळ कार्यक्षेत्र (Original Jurisdiction) (2) न्यायालयीन हुकूम क्षेत्र (Writ Jurisdiction)
(3) अपीलिय क्षेत्र (Appellate Jurisdiction) (4) सल्लागारी क्षेत्र (Advisory Jurisdiction)

78. योग्य जोड्या लावा (Match the Pairs)

ज्वालामुखी (Volcanos)	देश (Country)	A	B	C	D
(A) जोरूल्लो पर्वत (Jorullo Mountain)	(i) फिलिपाईन्स (Philippine)	(1) iii	iv	i	ii
(B) पिनाटुबो पर्वत (Pinatubo Mountain)	(ii) मेक्सिको (Mexico)	(2) iii	iv	ii	i
(C) तंबोरा पर्वत (Tambora Mountain)	(iii) अमेरिका (America)	(3) ii	i	iv	iii
(D) शास्ता पर्वत (Shasta Mountain)	(iv) इंडोनेशिया (Indonesia)	(4) iv	i	ii	iii

79. नदी खनन प्रक्रीयेमध्ये खालीलपैकी कोणते भूरूप हे पुर्नतारुण्यामुळे तयार होते ?

In river erosion which landform can be created due to rejuvenation ?

- (a) धबधवा (Water fall)
(b) V-आकाराची दरी (V-Shaped Valley)
(c) घळई (Gorge)
(1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ c (4) केवळ b व c

80. भूकंपलहरीबाबत खालीलपैकी अचूक विधाने कोणती ?

Which of the following are correct statements about seismic waves ?

- (a) प्राथमिक लहरी भूकंपाच्या केंद्रापासून भुपृष्ठाकडे सरळ रेषेत प्रवास करतात (Primary waves move in straight line from epicentre of earth quake)
(b) भूकंप लहरी कमी घनतेपासून अधिक घनतेच्या थरात प्रवेश करतांना त्यांची गती वाढते . (Speed of seismic waves increase when transfer from low density to high density medium)
(c) भूपृष्ठलहरी द्रव पदार्थातून प्रवास करित नाहीत .
(Surface waves do not pass through liquid medium)
(1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ b व c (4) वरील सर्व

81. तपांबर मध्ये उंचीनुसार सातत्याने तापमान एका निश्चित प्रमाणात कमी-कमी होत जाते, त्यास 'लोपदर' म्हणतात . सर्वसाधारणतः हा दर किती असतो ?

In Troposphere temperature is falling with altitude, this is called as normal lapse rate. In general what is the rate of it ?

- (1) $6.5^{\circ}\text{C} / 1$ कि .मी . (2) $6.5^{\circ}\text{C} / 100$ मीटर
(3) $5.6^{\circ}\text{C} / 500$ मीटर (4) $4.8^{\circ}\text{C} / 1000$ मीटर

82. कोणती वने उत्तम दर्जाचा कागद आणि घरघुती सामान बनविण्याकरीता आवश्यक लाकडांकरीता प्रसिध्द आहेत?

Which forest is popular for making best quality papers & furnitures ?

- (1) कटिबंधीय पानझडी वने (Tropical Deciduous Forest)
(2) मिश्र वने (Mixed Forest)
(3) बोरीअल वने (Boreal Forest)
(4) शितकटिबंधीय वर्षावने (Temperate Rain Forest)

83. अशोक सम्राटाने ठीकठीकाणी शीलालेख तयार केले होते . त्या शीलालेखांचे मुख्य, गौण आणि स्तंभ लेखे असे वर्णन केले जाते . खालीलपैकी कोणता मुख्य शीलालेख नाही?

Samrat Ashok installed rock edicts at many places. These rock edicts classified as major, minor & pillars. Which of the following is not comes under the category of major edicts ?

- (1) गीरनार (Girnar) (2) सन्नाती (Sannati) (3) सांची (Sanchi) (4) कलसी (Kalsi)

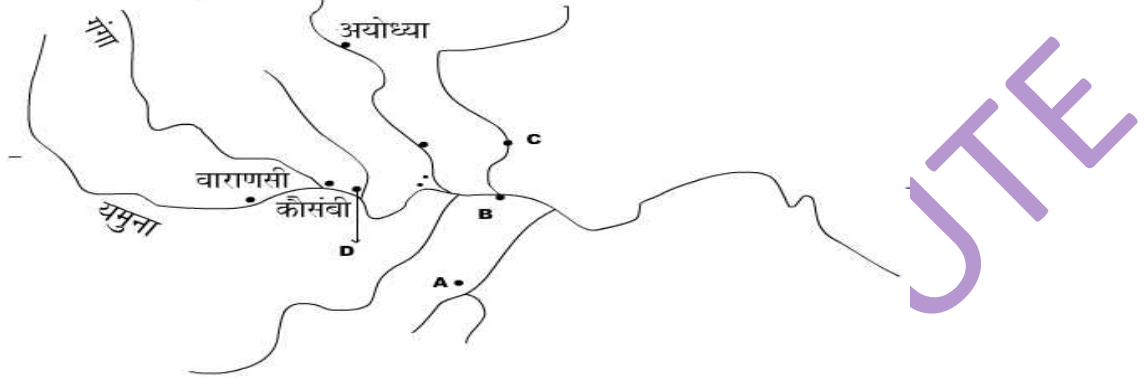
84. पाटलीपुत्र या ऐतिहासिक ठीकाणाबाबत अचुक विधाने कोणती ?

Which of the following statements are correct with respect to the historical place of Pataliputra ?

- (a) ख्रीस्तपूर्व पाचव्या शतकात ह्याला राजधानीचा दर्जा प्राप्त झाला (Declared as capital in the 5th century B.C.)
(b) ख्रीस्तपूर्व चौथ्या शतकात हे आशिया खंडातील एक मोठे शहर होते . (It was one of the Big City of Asia in 4th century B.C.)
(c) ख्रीस्तपूर्व सातव्या शतकात हे शहर नष्ट झाले . (This city was destroyed in 7th Century)
(1) केवळ a (2) केवळ b (3) केवळ b व c (4) वरील सर्व

85. खालील आकृती ही गंगानदी प्रणालीची असून त्यात संकेतीक प्राचिन महाजनपदकालीन स्थानांना सुचवित आहेत . योग्य संकेतांक ओळखा .

Below is given the Ganga River System diagram during Mahajanpada period with symbols. Identify correct symbols.

	A	B	C	D
(1)	बोधगया (Bodhgaya)	पाटलीपुत्र(Pataliputra)	वैशाली (Vaishali)	सारनाथ(Sarnath)
(2)	वैशाली (Vaishali)	पावा (Pawa)	लुंबीनी (Lumbini)	मथुरा(Mathura)
(3)	सारनाथ (Sarnath)	कुशीनगर(Kushinagar)	कपीलवस्तु(Kapilvastu)	हस्तीनापूर(Hastinapur)
(4)	पावा (Pawa)	क्षावस्ती(Shravasti)	विराठ (Virath)	इंद्रप्रस्थ(Indraprasth)

86. बुद्धाच्या संघामध्ये भीखवूनी म्हणून सर्वात प्रथम कोणत्या स्त्रीला प्रवेश मिळाला होता ?

Who was first female monk of Buddha Sangha ?

(1) बुद्धाचे संगोपन करणारी आई (Foster Mother)	(2) बुद्धाची पत्नी (Wife)
(3) बुद्धाची काकू (Paternal Aunty)	(4) बुद्धाची सून (Daughter –in-law)

87. खालीलपैकी कोणते मंदीर बांधल्यानंतर त्याच्या मुख्य स्थापत्यशास्त्रज्ञाने 'ओह मी हे कसे तयार केले!' असे आश्चर्यकारक उद्गार एका ताम्रपत्रावर कोरले ?

After constructing of a temple its main architecture he wrote a statement in a copper plate as 'Oh ! How did I make it !'. Which was that temple?

- (1) देवगढ मंदीर, उत्तर प्रदेश (Devgarh Temple, Uttar Pradesh)
- (2) महाबलीपूरम मंदीर (Mahabalipuram Temple)
- (3) अजंठा (Ajanta)
- (4) कैलासनाथ मंदीर (Kailasnath Temple)

88. खालीलपैकी कोण काश्मिरचा कदाचित महान सम्राट मानल्या जातो, ज्याने हिंदूंना परत आणले, झिज्या संपुष्टात आणला, गौहत्याप्रतीबंधक फरमान काढला आणि हिंदूंना राज्याच्या प्रशासनात मानाचे पद दिले ?
Who was considered as Great King of Kashmir who recall Hindus, ended Zizya, issued anti cow slaughter order & assigned respectful post to Hindus in the administration ?

- (1) सिकंदर शहा (Sikandar Shah) (2) शामसुद्दीन शहा (Shamsuddin Shah)
(3) जैनुल अबिदीन (Jainul Abiddin) (4) मीर्जा हैदर (Mirza Haider)

89. ब्रीटीशांची भारतावरील राज्यकरण्याची मुहूर्तमिठ पक्की केलेली बक्सरची लढाई केव्हा झाली ?
Buxur war which confirm the foundation of British rule on India was fought in _____

- (1) 22 आक्टोंबर 1764 (2) 20 सप्टेंबर 1764
(3) 17 डिसेंबर 1762 (4) 1 जानेवारी 1763

90. लॉर्ड मॅक्युलेबाबत खालीलपैकी अचूक विधाने कोणती ?
Which of the following statements are correct with respect to the Lord Macaulay?

- (a) 1834 मध्ये लॉर्ड बेंटिक या गव्हर्नर जनरलच्या मंडळात शिक्षण सभासदाचे पद प्राप्त .
(He was a education member in 1834 in the Governer General Council of lord Banttick)
(b) लोक शिक्षण सर्वसामान्य समितीचे अध्यक्ष .
(He was chairman of General Committee of Public Instruction)
(c) इंग्रजी शिक्षणाचा भारतात 'पाझरता सिध्दांत' अमलांत आणला .
(He implemented downward filtration theory of English education in India.)
(1) केवळ a (2) केवळ a व b (3) केवळ b व c (4) वरील सर्व

91. 1885 मध्ये भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसची स्थापना किती राजकीयदृष्ट्या जागरूक भारतीयांनी केली ?
How many politically awakened Indian established Indian National Congress in 1885 ?

- (1) 62 (2) 69 (3) 72 (4) 78

92. गांधीजींनी असहकार चळवळ केव्हा मागे घेतली?
When Mahatma Gandhi withdrawn Non-Coperation movement ?

- (1) 5 फेब्रुवारी 1922 (2) 12 फेब्रुवारी 1922
(3) 17 मार्च 1922 (4) 29 मार्च 1922

93. 1857 चा उठाव अपयशी ठरण्याची कारणे कोणती ?

What were the reasons of failure of 1857 revolt ?

(a) शस्त्रांचा तुटवडा (Dearth of Arms)

(b) कमजोर क्षेत्रीय नेतृत्व (Weak Regional Leadership)

(c) सैनिकामध्ये शस्त्रकौशल्याचा अभाव (Lack of Artillery Skill among Soldiers)

(1) केवळ a

(2) केवळ a व b

(3) केवळ a व c

(4) वरील सर्व

94. 'संविधानामधील धर्मस्वातंत्र्याच्या अधिकारास नागरिकांच्या धर्मनिरपेक्षक अधिकारांमध्ये तसेच सामाजिक-आर्थिक नियमन करण्याच्या राज्याच्या शक्तीत हस्तक्षेप करू देत नाही'. वरील वर्णन कोणत्या कलमाशी संबंधित आहे ?

'Rights to the freedom of Religion in the Constitution is not allowed to interfere in the secular rights of citizens & socio-economic regulations of the state'. The above discription is related with which article of the Constitution of India ?

(1) कलम 25

(2) कलम 38

(3) कलम 44

(4) कलम 46

95. राष्ट्रीय एकात्मता मंडळ ची स्थापना केव्हा झाली ?

When the National Integration Council was Established ?

(1) 1952

(2) 1961

(3) 1976

(4) 1986

96. मागासवर्गीय राष्ट्रीय आयोग बाबत अचुक विधाने कोणती ?

Find out the correct statements about the National Commission for Backward Classes ?

(a) स्थायी कायदेशीर संस्था (Permanent Statutory Body)

(b) एकूण पाच सभासद आणि एक अध्यक्ष असतो . (Having one chairman & five members)

(c) नौकरी मधील आरक्षणाकरिता मागासवर्गीय जातींची यादी तयार करते . (Make Reservation list of Backward Caste for employment)

(1) केवळ a व b

(2) केवळ b व c

(3) केवळ a व c

(4) केवळ c

97. संघ लोक सेवा आयोग करिता संविधानिक कलमांचा संच कोणता ?

Which of the following group of article deals with Union Public Service Commission?

(1) कलम 315 ते 323

(2) कलम 315 ते 326

(3) कलम 311 ते 320

(4) कलम 310 ते 325

98. योग्य जोडी ओळखा . (Find out the Correct Pair)

नागरी स्थानिक संस्था

(Urban Local Bodies)

(1) महानगरपालिका (Municipal Corporation) →

(2) नगर पालिका (Municipality) →

(3) सुचित क्षेत्र समिती

(Notified Area Committee)

(4) शहर क्षेत्र समिती(Town Area Committee) →

वैशिष्ट्ये

(Special Features)

स्थायी समिती ह्या विधिविषयक समित्या आहेत .

(Standing Committees are Legislative bodies)

प्रशासकीय कामाकरीता केंद्र सरकार मुख्य कार्यकारी

अधिकारी नेमतो(Centre appoints chief

executive officer for administrative works)

राज्याच्या नगरपालिका कायद्याअंतर्गत कार्य करतात

(Works under the State Municipal Act)

ही एक नगरपालिका संस्था आहे (A Municipal

Institution)

99. संविधानाच्या अकराव्या परिशिष्टानुसार ग्रामिण पंचायतीना किती कार्यात्मक बाबी सुपुर्त केल्या आहेत ?

How many functional items are assigned to the Gram Panchayats as per the 11th Schedule of the constitution of India ?

(1) 12

(2) 18

(3) 24

(4) 29

100. पंचायत राज प्रणाली योजना प्रथमतः केव्हा लागू झाली ?

When the Panchayat Raj System was introduced in India ?

(1) 2 आक्टोंबर 1959

(2) 2 आक्टोंबर 1962

(3) 14 नोव्हेंबर 1952

(4) 31 ऑगस्ट 1961

सुचना – (पृष्ठ 1वरून पुढे)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे. असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परिक्षामध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्तीस कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि / किंवा रूपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परिक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परिक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 101 सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

- (1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. वास्तव खालीलप्रमाणे प्र. क्र. 101 समोरील उत्तर क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प.क्र. 101 (1) (2) ● (4)

अशा पध्दतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळया शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.